

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo,
mokslo ir sporto ministro
2022 m. d. įsakymu Nr. V-

2022–2026 M. MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS PLĖTROS PROGRAMA „LIETUVIŲ FOLKLORINĖS TRADICIJOS IR JOS KAITOS TYRIMAI“

<p>1. 2022–2026 m. mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programos „Lietuvių folklorinės tradicijos ir jos kaitos tyrimai“ (toliau – programa) vykdytojas – Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (toliau - LLTI).</p>
<p>2. Programos tikslai:</p> <p>(1) vykdyti tęstinius klasikinio lietuvių folkloro fundamentinių ir taikomųjų šaltinių rengimo darbus;</p> <p>(2) atlikti naujus šiuolaikiškus tradicinio folkloro žanrų tyrimus ir folkloro kaip gyvosios tradicijos raidos procesų analizę;</p> <p>(3) užtikrinti nenutrūkstamą mokslinių lietuvių folkloro tyrimų rezultatų sklaidą.</p>
<p>3. Programos uždaviniai:</p> <p>(1) Fundamentiniai lietuvių dainuojamosios, pasakojamosios ir smulkiosios tautosakos leidiniai leis šiuos lietuvių dvasinės kultūros šaltinius įvesti į aktyvią mokslinę apyvartą ir padaryti prieinamus visuomenei.</p> <p>(2) Teoriniai lietuvių klasikinio folkloro ir šiuolaikinių jo gyvavimo transformacijų, įvairių dabartinės lietuvių folklorinės kultūros formų tyrimai leis įvertinti unikalios lietuvių dvasinės kultūros istoriją, kintantį folkloro vaidmenį šiuolaikinėje visuomenėje ir raidos tendencijas.</p> <p>(3) Tarptautinių ir nacionalinių konferencijų, mokslo seminarų organizavimas ir leidinio anglų kalba parengimas leis adekvačiai pristatyti lietuvių folkloristiką tarptautiniame ir nacionaliniame akademiname kontekste, taip pat sudominti folkloro tyrimų rezultatais plačiąją visuomenę.</p>
<p>4. Metodologinis tyrimų pagrindimas:</p> <p>Programa remiasi ankstesnių LLTI vykdytų ilgalaikių mokslinių programų (2011-2016 m. „Dainų šaltiniai ir tyrimai“ bei „Baltų mitologijos ir lietuvių sakinio folkloro tyrimai“ ir 2017–2021 m. „Lietuvių folkloro, mitologijos ir šiuolaikinių folklorinių procesų tyrimai“) įdirbiu ir rezultatais. Programoje numatomi moksliniai tyrimai bus atliekami remiantis kompleksine metodologija ir solidžiu moksliniu folkloristikos bei kitų humanitarinių mokslų šakų įdirbiu. Programą sudaro trys svarbiausios, tarpusavyje glaudžiai susijusios dalys, atitinkančios pagrindinius programos tikslus.</p>
<p>I. Šaltinių rengimas ir leidyba</p> <p>Programos rėmuose siekiama užtikrinti nenutrūkstamą <u>tęstinių fundamentinių folkloro šaltinių rengimą</u>, kuris yra LLTI vykdomų mokslinių folkloro tyrimų pagrindas ir vienas esmingiausių šios institucijos veiklos tikslų. Fundamentinių tautosakos šaltinių rengimo etalonu (tiek savo apimtimi, tiek ir medžiagos atrankos bei pateikimo lygiu) jau daugiau kaip keturis dešimtmečius yra daugiatomis lietuvių dainų sąvadas – „Lietuvių liaudies dainynas“, visą iki šiol užfiksuotą lietuvių dainavimo tradiciją reprezentuojantis fundamentinis leidinys (pirmųjų penkių jo tomų, išleistų 1980–1989 m., rengėjai buvo apdovanoti Lietuvos mokslo premija). Pagal dainų žanrus sudarytuose jo tomuose skelbiamos ne tik pačios dainos, bet pateikiami iširti ir nustatyti įvairūs dainų struktūriniai ir tekstologiniai dėsningumai, susiję su istorine dainų raida bei variantų sklaida ir jų gyvavimo kontekstais. Visi Dainyno tomai turi vienodą bendrą struktūrą, kuriai sukurti reikia parengiamųjų metodologinio pobūdžio darbų: būtina atlikti kelių lygmenų tyrimus (tipologinius, tekstologinius, melodinius ir kt.), kaip rezultatą pateikiant visuomenei visuminį istoriškai susiklosčiusį dainuojamosios tradicijos diachroninį vaizdą, kuris pristatomas net tik konkrečiais tekstais ir jų melodijomis atskleidžiant atskiro žanro dainų sistemą, bet jos reprezentavimą gerokai praplečiant privalomu moksliniu aparatu (rengiami įvada, kelių lygmenų komentarai, pridedami garso įrašai, sudaromos rodyklės, bent į dvi užsienio kalbas verčiamos plačios santraukos). Paprastai prie vieno tomo dirba po du parengėjus (tekstų ir melodijų), jiems talkina redaktoriai ir konsultantai. Paskelbus visą dainų šaltinių korpusą, atsivers naujos galimybės tolesnėms įvairiakryptėms lietuvių dainų, kaip turtingo ir savito europinio paveldo, studijoms. Programoje numatoma toliau tęsti „Lietuvių liaudies dainyno“ rengimą: parengti spaudai du jo tomus – meilės ir literatūrinės dainas.</p> <p>Panašią nusistovėjusią, ilgalaikiais mokslo tyrimais bei medžiagos sisteminimo darbu pagrįstą rengimo praktiką turi ir kitas fundamentinis sąvadas – „Lietuvių patarlės ir priežodžiai“, kurio rengimo grupė, vadovaujama patarlių klasifikavimo sistemos kūrėjo prof. K. Grigo, 2000 m. pasirodžius pirmajam leidinio tomui, taip pat pelnė Lietuvos mokslo premiją (2001). Po K. Grigo mirties kurį laiką sustoję sąvado rengimo darbai buvo atnaujinti ankstesnėje, 2017–2021 m. vykdytoje ilgalaikėje programoje (išleisti net du</p>

tomai – trečiasis ir ketvirtasis), o šioje programoje numatoma parengti penktąjį tomą. Rengiant leidinį, naudojamos ir paremiologės, ilgametės sąvado rengėjos dr. L. Kudirkienės sudarytu ir dabartinės rengėjų grupės atnaujintu patarlių ir priežodžių katalogo prospektu.

Analogišku mokslinės tipologijos bei žanrinių tyrimų ir klasifikacijų įdirbiu (tarptautine Aarne-Thompsono sukurta pasakų klasifikacija (toliau – AT), prieš kurią laiką dar atnaujinta ir išplėta H. J. Utherio, taip pat AT pagrindu sudarytu J. Balio „Lietuvių pasakojamosios tautosakos motyvų katalogu“ (1936) ir B. Kerbelytės sukurto „Lietuvių pasakojamosios tautosakos katalogu“ (T. 1–4, 1999–2009)), jau išplėtotais mokslinio šaltinių rengimo (tekstų atrankos, tekstologinio bei dialektologinio redagavimo, mokslinių komentarų, rodyklių ir kt. pateikimo) principais remiasi ir trečiojo fundamentinio – „Lietuvių pasakojamosios tautosakos“ – leidinio rengimas. Stengiamasi kuo plačiau atspindėti įvairiuose regionuose skirtingais laikotarpiais užrašytą pasakojamąją tautosaką, ypatingą dėmesį skiriant dar nepublikuotiems, archyvuose saugomiems kūriniams. Ankstesnėse LLTI vykdytose ilgalaikėse programose buvo parengta po du lietuvių stebuklines pasakas ir etiologines sakmes reprezentuojančius toms, o šioje programoje numatomas lietuvių mitologinėms sakmėms skirtas tomo parengimas.

Kartu planuojama parengti populiarių folkloro leidinį – puikios liaudies pasakotojos Antosės Čaplikienės pasakų dzūkiškų pasakų rinkinį. Minint garsiausiojo lietuvių paremiologo prof. Kazio Grigo 100-ąsias gimimo metines, bus parengtas akademinis leidinys – K. Grigo „Raštų“ tomas.

II. Teoriniai tyrimai

Atsižvelgiant į tai, kad senoji baltų religija ir mitologija, tradicinis lietuvių folkloras ir folklorinė kultūra net ir moderniaisiais laikais kelia didžiulį susidomėjimą, o šios srities tyrimai ir rekonstrukcijos aktualios visiems, siekiantiems giliau pažinti nacionalinio ir kultūrinio mūsų identiteto ištakas bei dvasinės kultūros raidą, numatoma parengti išsamias teorines publikacijas, kurios bus aktualios ne tik kitų akademių krypties mokslininkams, bet ir plačiajai visuomenei, ypač mokykloms. Baltų mitologijos ir lietuvių folkloro tyrimai LLTI jau ne vieną dešimtmetį vykdomi kaip tęstinė mokslinė programa ir turi solidžias akademinės tradicijas: minėtinos prof. N. Vėliaus, akademiko L. Saukos, prof. B. Kerbelytės, prof. K. Grigo ir kitų atliktos studijos, šaltinių publikacijos, taip pat daugelio šiuo metu LLTI besidarbuojančių mokslininkų tyrimai, nuosekliai gilinantys ir plėtojantys pradėtus darbus bei taikantys ne tik tarptautiniuose folkloro tyrimuose, bet ir kitose humanitarinių mokslų srityse diegiamas naujas metodologijas. Numatomos individualios mokslinės monografijos ir studijos remiasi išsamiu įvairialypių (istorinių, etnografinių, archeologinių, tautosakinių, kalbinių, literatūrinių ir kt.) šaltinių pažinimu bei gilia kompleksine jų analize ir sintetinėmis apibendrinimais. Siekiama ne tik nustatyti empiriškai lengvai pastebimas folkloro kūrybos tęstinumo bei kaitos tendencijas, bet ir išryškinti jas išprovokavusias daug platesnio pobūdžio kultūrinės ir socialinės transformacijas. Analizuojant su dabartiniu folkloro procesu siejamus kultūros aspektus, atsižvelgiama į šiuolaikinę folkloro būklę, ryškėjančią iš pastarųjų metų lauko tyrimų, vykdytų taikant naujausias folkloro metodologijas. Visais atvejais siekiama metodologinio vientisumo: tiek sisteminant tiriamą medžiagą, tiek ją kritiškai vertinant bei nustatant dėsningumus. Iširtumo laipsniui padidinti pasitelkiami ne tik Lietuvos, bet daug platesni ir ne vien areališkai artimi (ypač Rytų Europos), bet ir tipologiškai reikšmingi tradicinės kultūros kontekstai. Esminis programos siekis – išlaikyti pusiausvyrą tarp tradicinio folkloro paveldo (pavyzdžiui, atskirų žanrų, tradicinių sampratų ir pan.) tyrimų ir šiuolaikinio folkloro raiškos formų, besirandančių modernioje ir postmodernioje visuomenėje, analizės.

Gilinant į folklorą kaip į tradicinį paveldą, į jį taip pat stengiamasi pažvelgti naujai, taikant šiuolaikinius tyrimo metodus, aktualizuojant tyrimų objektą dabartyje. Viena iš tokių – teorinė studija, kurioje bus naujai aptartas ligi šiol nemažai mokslinių kontroversijų keliantis Dievo vaizdinys lietuvių mitologijos ir folkloro tradicijoje. Taip pat, ankstesnėse programose parengus „Lietuvių mįslių rinktinę“ ir teorinę monografiją „Lietuvių mįslės: funkcionavimas, stilius, poetika“, šioje programoje bus nuosekliai tęsiami mįslių žanro tyrimai ir rengiama studija, kuri koncentruosis į dabartinę tradicinių mįslių vartoseną bei jų transformacijas. Analogiškai, pusiausvyrą tarp paveldo ir dabartinės raiškos formų analizės norima pasiekti ir liaudies dainų tyrimuose: planuojama studija apie A. R. Niemio XX a. pr. surinktas dainas, taip pat monografija apie baladės žanrą lietuvių tradicijoje ir studija, kurioje bus nagrinėjami šiuolaikiniai folklorinės kultūros pavidalai, pasitelkiant muzikinės elgsenos tyrimus**, bei liaudies dainų, kaip šiuolaikinės kultūros išteklių, funkcionavimas. Taip pat ketinama rengti studiją apie vis dar pernelyg mažai tyrinėtą pokario fenomeną – partizanų dainas. Balansas tarp tradicijos ir dabarties sudaro ir trijų programoje numatytų teminių straipsnių ciklą pagrindą: „Tautosaka ir mitologija: klasikiniai žanrai, šiuolaikinės dvasingumo formos ir istoriniai XX a. kontekstai“, „Pasakų sekėjai Lietuvoje: nuo tradicinės kaimo bendruomenės XIX a. antroje – XX a. pirmojoje pusėje iki šiuolaikinių raiškos formų“ ir straipsnių ciklo apie užkalbėjimų tradiciją, kuriame bus gilinamasi į užkalbėjimų atlikimą, funkcionavimą ir jų ryšį su etnomedicina.

Folkloras kaip sintezuojantis kultūros reiškinys šiuo metu pasaulyje tiriamas pasitelkus įvairiopus diskursus, stengiantis atskleisti visuminį tradicinės folklorinės kultūros vaizdą. Programoje tokiu aspektu pristatoma keletas probleminių šios kultūros sričių. Vieną iš jų planuojama aprėpti monografijoje „Užkrečiamosios ligos lietuvių tautosakoje: samprata, prevencija, gydymas“, kurioje atskleidžiamas ne tik tradicinėje kultūroje gyvavęs požiūris į užkrečiamąsias ligas, bet ir nemažai aktualių pasaulėžiūrinių sąsajų su dabartiniais laikais (sąmokslo teorijos, kolektyvinės baimės ir pan.).

Programoje išbandoma vieno ryškiausių Amerikos folkloro epistemologo Simono J. Bronnerio išplėtotą **folkloro kaip praxis** apibrėžtis. Ja remiantis susitelkiama į kasdienes praktikas ir kultūros procesus, kurie dalinasi socialiai bendrais supratimais. Tokia strategija sudaro sąlygas tirti folklorą, kaip laisvai ir visavertiškai (ne likutinėmis/reliktinėmis formomis) gyvuojantį modernioje ir postmodernioje kultūroje. Tai leidžia parodyti, kad folkloras gyvuoja ne tik performatyviomis kalbinėmis, bet ir įvairiausiomis kasdinių praktikų formomis. Vieną jų – kasdienius santykius – imamasi tirti monografijoje „Kasdieniai laišakai. Santykių aspektas“. Šio tyrimo šaltinį sudaro J. Degutytės epistolikos laukas, apimantis skirtingoms socialinėms grupėms priklausančių jos adresatų laiškus bei kontekstinę etnografinę medžiagą. Vadinamieji „paprasti laišakai“, nepriklausantys pripažintiems autoritetams, yra retai išliekantis ir sunkiai randamas lituanistikos šaltinis. Unikali abipusė epistolika atskleidžia XX a. 6-9 dešimtmečio komunikacines praktikas. XXI a. epistolika imama vertinti kaip išskirtinė galimybė tirti tam tikro laiko bendruosius suvokimus. Šis monografinis tyrimas bendradarbiauja su tarptautine folkloro archyvų tinklo programa „The Nordic-Baltic Network of Life Writing“.

Atskirą pristatomos programos potėmę sudaro **liaudiškojo pamaldumo tyrimai**. Tai palyginti nauja lietuvių humanitarinių mokslų tyrimų kryptis, prasidėjusi paskutiniajame XX a. dešimtmetyje. Programoje bus gilinamasi į liaudies pamaldumo sąsajas su lietuvių muzikiniu bei sakytiniu folkloru, kurios vis dar yra menkai nagrinėtos. Norint suprasti, kaip religija veikia kasdienę kultūrą, reikia pažinti lokalias ir individualias tikėjimo patirtis, praktikas, subjektyvų santykį su tikėjimu, sakraliais objektais. Šios reikšmės geriausiai išryškėja tikinčiųjų asmeninę patirtį atskleidžiančiuose autobiografiniuose ir religiniuose pasakojimuose. Šio tyrimo metu bus analizuojami tokie žodiniai pasakojimai, taip pat rašytinė ir vaizdo bei garso medžiaga, užfiksuota XXI a. lauko tyrimų metu, bei anksčiau archyvuose sukaupti duomenys apie katalikiškas bei kitų krikščioniškų denominacijų šventes, papročius, giesmes, piligrimystę, ypatingų vietų gerbimą ir kt. Per liaudies pamaldumo prizmę bus siekiama suprasti, kaip religinė tapatybė veikia tautinę ar etninę savimonę ir atsispindi įvairiuose folkloro žanruose. Programoje planuojami lauko tyrimai**, kurių rezultatas turėtų būti kolektyvinė kelių autorių monografija, įvairiais aspektais tirianti liaudiškojo pamaldumo fenomeną. Atskiru monografiniu tyrimu bus reprezentuojama Lietuvos ortodoksų muzikinė religinė kultūra.

Folkloristikos kaip mokslo disciplinos istorijai ir savivokai programoje taip pat bus skirtas atitinkamas dėmesys: numatytas teminis keleto autorių straipsnių ciklas iš lietuvių folkloro tyrimų istoriografijos bei straipsnių rinkinys, besiremiantis XXI a. lauko tyrimais. Siekiama įvertinti folkloristikos raidą, šiame moksle įvykusius ir tebevykstančius pokyčius, kintantį santykį su objektu bei tolesnės tyrimų raidos perspektyvas.

III. Tyrimų sklaida

Sklaidos darbai yra glaudžiai susiję su kitais programoje numatytais darbais ir suteiks pagrindą pristatyti ne tik galutinius rezultatus, bet ir atskirus vykdomų tyrimų etapus. 2024 m. planuojama stambi tarptautinė mokslinė konferencija, skirta paremiologo prof. K. Grigo 100-osioms gimimo metinėms. Kartu su „Lietuvių patarlių ir priežodžių“ bei K. Grigo „Raštų“ tomiais ši konferencija ir po jos seksiantis straipsnių rinkinio anglų kalba sudarymas taps išpūdingu tarptautinio masto folkloristikos įvykiu, deramai pagerbsiančiu vieną iš pačių didžiausių ne vien lietuvių, bet ir pasaulinės folkloristikos autoritetų.

Su svarbiomis datomis ir asmenybėmis siejamos ir programoje planuojamos nacionalinės mokslinės konferencijos: 2022 m. folkloro konferencija skiriama tautosakininkės ir poetės Pranės Jokimaitienės 100-mečiui – tai suteiks progą dar sykį atsigręžti į folkloro ir literatūrinės kūrybos sąsajas, o 2025 m. konferencija dedikuojama Lietuvių tautosakos archyvo 90-mečiui ir taps galimybe susitelkti į archyvinės veiklos ir medžiagos rinkimo bei saugojimo iššūkius – tiek ankstesniais laikais, tiek ir dabar. 2023 m. planuojama konferencija iš ciklo „Profesorius N. Vėliaus skaitymai“ bus skirta N. Vėliaus 85-osioms gimimo metinėms. Dar viena šio ciklo konferencija įvyks 2026 m.

Programoje planuojami mokslinių seminarų ciklai, skirti reprezentuoti svarbiausioms jos tyrimų kryptims. Tai „Liaudiškojo pamaldumo tyrimai“ (po 3 seminarus kasmet) ir „Naujausi mitologijos ir tautosakos tyrimai“ (po 3 seminarus kasmet). Taip pat toliau kasmet bus rengiami prigimtinės kultūros seminarai.

5. Tyrimų etapai ir jų charakteristika:

2022 m.

-Pradedamas rengti fundamentinio daugiatomio mokslinio leidinio „Lietuvių liaudies dainynas“ (toliau – LLD) tomas „Meilės dainos“ (kn. 1); numatoma apimtis – apie 25 autorių lankų (toliau – a. l). Tomą planuojama parengti 2026 m.

-Pradedamas rengti LLD tomas „Literatūrinės dainos“ (kn. 1); numatoma apimtis – apie 25 a. l. Tomą planuojama parengti 2026 m.

-Pradedamas rengti fundamentinio daugiatomio mokslinio leidinio „Lietuvių patarlės ir priežodžiai“ (toliau – LPP) t. 5.; numatoma apimtis – apie 50 a. l. Tomą planuojama parengti 2026 m.

-Pradedamas rengti fundamentinio daugiatomio mokslinio leidinio „Lietuvių pasakojamoji tautosaka“ (toliau – LPT) tomas „Mitologinės sakmės“ (t. 1).; numatoma apimtis – apie 30 a. l. Tomą planuojama parengti 2026 m.

-Pradedamas rengti akademinis leidinys – K. Grigo „Raštai“; numatoma apimtis – apie 20 a. l. „Raštų“ tomą planuojama parengti 2023 m.

-Pradedamas rengti populiarus folkloro leidinys - Antosės Čaplikienės pasakojamosios tautosakos rinkinys; numatoma apimtis – apie 8 a. l. Rinkinį planuojama parengti 2023 m.

-Pradedama rengti kolektyvinė monografija iš liaudiškojo pamaldumo tradicijų tyrimų; numatoma apimtis – apie 10–12 a. l. Monografiją planuojama parengti 2026 m. Vykdomi monografiniam tyrimui reikalingi lauko tyrimai.

-Pradedama rengti monografija „Ortodoksų giedojimas Lietuvoje“ (darbinis pavadinimas); numatoma apimtis – apie 10 a. l. Monografiją planuojama parengti 2025 m.

-Pradedama rengti monografija „Kasdieniai laiškai. Santykių aspektas“ (darbinis pavadinimas); numatoma apimtis – apie 10–12 a. l. Monografiją planuojama parengti 2026 m.

-Pradedama rengti monografija „Folklorinė baladė lietuviškojoje tradicijoje“ (darbinis pavadinimas); numatoma apimtis – apie 10 a. l. Monografiją planuojama parengti 2026 m.

-Pradedama rengti monografija „Užkrečiamosios ligos lietuvių tautosakoje: samprata, prevencija, gydymas“ (darbinis pavadinimas); numatoma apimtis – apie 10 a. l. Monografiją planuojama parengti 2023 m.

-Pradedama rengti studija, kurioje nagrinėjami šiuolaikiniai folklorinės kultūros pavidalai, pasitelkiant muzikinės elgsenos tyrimus. Vykdomi studijos parengimui reikalingi lauko tyrimai. Studiją planuojama parengti 2026 m.

-Rengiama studija apie A. R. Niemio „Džukų dainas“. Studiją planuojama parengti 2024 m.

-Pradedama rengti studija „Dievas senojoje lietuvių tradicijoje“ (darbinis pavadinimas). Studiją planuojama parengti 2026 m.

-Pradedama rengti studija apie partizanų dainas. Studiją planuojama parengti 2026 m.

-Pradedama rengti studija „Tradicinių mįslių, jų fragmentų, išvestinių formų ir giminingų reiškinių dabartinė vartosena“ (darbinis pavadinimas). Studiją planuojama parengti 2026 m.

-Pradedamas rengti straipsnių rinkinys iš XXI a. lauko tyrimų; numatoma apimtis – apie 10 a. l. Vykdomi šiam darbui būtini lauko tyrimai. Straipsnių rinkinį planuojama parengti 2026 m.

-Organizuojama nacionalinė mokslinė folkloro tyrimų konferencija, skirta tautosakininkės ir poetės Pr. Jokimaitienės 100-osioms gimimo metinėms.

2023 m.

-Rengiami keturi fundamentinių tautosakos šaltinių tomai: LLD – „Meilės dainos“ (kn. 1) ir „Literatūrinės dainos“ (kn. 1), LPP t. 5 ir LPT „Mitologinės sakmės“ t.1.

-Baigiamas rengti akademinis leidinys – K. Grigo „Raštai“.

-Baigiamas rengti populiarus folkloro leidinys – Antosės Čaplikienės pasakojamosios tautosakos rinkinys.

-Toliau rengiama kolektyvinė monografija iš liaudiškojo pamaldumo tradicijų tyrimų. Vykdomi monografiniam tyrimui reikalingi lauko tyrimai.

-Toliau rengiamos monografijos „Ortodoksų giedojimas Lietuvoje“, „Folklorinė baladė lietuviškojoje tradicijoje“ ir „Kasdieniai laiškai. Santykių aspektas“.

-Baigiama rengti monografija „Užkrečiamosios ligos lietuvių tautosakoje: samprata, prevencija, gydymas“.

-Toliau rengiamos penkios mokslinės studijos; vykdomi reikalingi lauko tyrimai.

-Toliau rengiamas straipsnių rinkinys iš XXI a. lauko tyrimų; vykdomi reikalingi lauko tyrimai.

-Organizuojama mokslinė konferencija iš ciklo „Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai“, skirta N. Vėliaus 85-mečiui; pagrindinė vykdytoja – vyresn. m. d. dr. R. Racėnaitė.

2024 m.

-Rengiami keturi fundamentinių tautosakos šaltinių tomai: LLD – „Meilės dainos“ (kn. 1) ir „Literatūrinės dainos“ (kn. 1), LPP t. 5 ir LPT „Mitologinės sakmės“ t.1.

-Toliau rengiama kolektyvinė monografija iš liaudiškojo pamaldumo tradicijų tyrimų ir individualios mokslinės monografijos: „Ortodoksų giedojimas Lietuvoje“, „Folklorinė baladė lietuviškojoje tradicijoje“ ir „Kasdieniai laiškai. Santykių aspektas“.

-Baigiama rengti studija apie A. R. Niemio „Dzūkų dainas“.

-Toliau rengiamos keturios mokslinės studijos.

-Toliau rengiamas straipsnių rinkinys iš XXI a. lauko tyrimų.

-Pradedamas rengti straipsnių rinkinys anglų k. (tarptautinės konferencijos pranešimų pagrindu); numatoma apimtis – apie 10 a. l. Rinkinį planuojama parengti 2026 m.

-Organizuojama tarptautinė mokslinė konferencija, skirta prof. K. Grigo gimimo 100-mečiui.

2025 m.

-Rengiami keturi fundamentinių tautosakos šaltinių tomai: LLD – „Meilės dainos“ (kn. 1) ir „Literatūrinės dainos“ (kn. 1), LPP t. 5 ir LPT „Mitologinės sakmės“ t.1.

-Toliau rengiama kolektyvinė monografija iš liaudiškojo pamaldumo tradicijų tyrimų ir individualios mokslinės monografijos: „Folklorinė baladė lietuviškojoje tradicijoje“ ir „Kasdieniai laiškai. Santykių aspektas“.

-Baigiama rengti monografija „Ortodoksų giedojimas Lietuvoje“.

-Toliau rengiamos keturios mokslinės studijos.

-Toliau rengiamas straipsnių rinkinys iš XXI a. lauko tyrimų ir straipsnių rinkinys anglų k. (tarptautinės konferencijos pranešimų pagrindu).

-Organizuojama nacionalinė mokslinė folkloro tyrimų konferencija, skirta Lietuvių tautosakos archyvo įkūrimo 90-mečiui.

2026 m.

-Baigiama rengti keturi fundamentinių tautosakos šaltinių tomai: LLD – „Meilės dainos“ (kn. 1) ir „Literatūrinės dainos“ (kn. 1), LPP t. 5 ir LPT „Mitologinės sakmės“ t.1.

-Baigiamos rengti kolektyvinė monografija iš liaudiškojo pamaldumo tradicijų tyrimų ir individualios mokslinės monografijos: „Folklorinė baladė lietuviškojoje tradicijoje“ ir „Kasdieniai laiškai. Santykių aspektas“.

-Baigiamos rengti keturios mokslinės studijos.

-Baigiami rengti du straipsnių rinkiniai.

-Organizuojama mokslinė konferencija iš ciklo „Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai“.

Per visą programos vykdymo laikotarpį:

-Rengiami straipsniai iš planuojamų teminių ciklų: straipsnių ciklas „Tautosaka ir mitologija: klasikiniai žanrai, šiuolaikinės dvasingumo formos ir istoriniai XX a. kontekstai“ straipsnių ciklas iš lietuvių folkloro istoriografijos tyrimų; straipsnių ciklas „Pasakų sekėjai Lietuvoje: nuo tradicinės kaimo bendruomenės XIX a. antrojoje – XX a. pirmojoje pusėje iki šiuolaikinių raiškos formų“; straipsnių ciklas apie lietuvių užkalbėjimų tradiciją. Iš viso numatoma parengti 15–20 mokslo straipsnių „Tautosakos darbams“ ir kitiems mokslo žurnalams bei internetinei žiniasklaidai.

-Organizuojami moksliniai seminarai iš ciklų „Naujausi mitologijos ir tautosakos tyrimai“ (ne mažiau kaip 3 seminarai per metus) ir „Liaudiškojo pamaldumo tyrimai“ (ne mažiau kaip 3 seminarai per metus), taip pat kasmetinis prigimtinės kultūros seminaras.

-Vykdomi programos rezultatų viešinimo darbai: knygų pristatymai, anotacijos spaudoje ir internetinėje žiniasklaidoje, viešos paskaitos, pasisakymai, interviu ir kt.

6. Numatomi rezultatai:

- 1) *Lietuvių liaudies dainyno* tomas „Meilės dainos“ (kn.1), 2022-2026;
- 2) *Lietuvių liaudies dainyno* tomas „Literatūrinės dainos“ (kn.1), 2022-2026;
- 3) *Lietuvių patarlės ir priežodžiai* t. V, 2022-2026;
- 4) *Lietuvių pasakojamoji tautosaka: Mitologinės sakmės*, t. I, 2022-2026;
- 5) Akademiniis leidinys – K. Grigo „Raštai“, 2022-2023;
- 6) Populiarus folkloro leidinys - Antosės Čaplikienės pasakojamosios tautosakos rinkinys, 2022– 2023;
- 7) Kolektyvinė monografija iš liaudiškojo pamaldumo tradicijų tyrimų, 2022-2026;
- 8) Monografija „Ortodoksų giedojimas Lietuvoje“ (darbinis pavadinimas), 2022–2025;
- 9) Monografija „Kasdieniai laiškai. Santykių aspektas“ (darbinis pavadinimas), 2022–2026;
- 10) Monografija „Folklorinė baladė lietuviškojoje tradicijoje“ (darbinis pavadinimas), 2022–2026;
- 11) Monografija „Užkrečiamosios ligos lietuvių tautosakoje: samprata, prevencija, gydymas“ (darbinis pavadinimas), 2022–2023;
- 12) Studija, kurioje nagrinėjami šiuolaikiniai folklorinės kultūros pavidalai, pasitelkiant muzikinės elgsenos tyrimus, 2022–2026;
- 13) Studija apie A. R. Niemio „Dzūkų dainas“ 2022-2024;

- 14) Studija „Dievas senojoje lietuvių tradicijoje“ (darbinis pavadinimas), 2022–2026;
- 15) Studija apie partizanų dainas, 2022-2026;
- 16) Studija „Tradicinių mįslių, jų fragmentų, išvestinių formų ir giminingų reiškinių dabartinė vartosena“ (darbinis pavadinimas), 2022-2026;
- 17) Straipsnių rinkinys anglų k. (tarptautinės konferencijos pranešimų pagrindu), 2024–2026;
- 18) Straipsnių rinkinys iš XXI a. lauko tyrimų, 2022–2026;
- 19) Straipsnių ciklas „Tautosaka ir mitologija: klasikiniai žanrai, šiuolaikinės dvasingumo formos ir istoriniai XX a. kontekstai“;
- 20) Straipsnių ciklas iš lietuvių folkloro istoriografijos tyrimų;
- 21) Straipsnių ciklas „Pasakų sekėjai Lietuvoje: nuo tradicinės kaimo bendruomenės XIX a. antroje – XX a. pirmojoje pusėje iki šiuolaikinių raiškos formų“;
- 22) Straipsnių ciklas apie lietuvių užkalbėjimų tradiciją.

Ilgalaikėje programoje iš viso planuojama parengti 4 fundamentinių folkloro šaltinių leidinius, 1 akademinį raštų leidinį, 1 populiariąją folkloro publikaciją, 5 monografijas (iš jų vieną – kolektyvinę), 5 studijas, 2 straipsnių rinkinius (iš jų vieną – anglų k.), 4 teminius mokslinių straipsnių ciklus. Taip pat planuojami mokslo straipsniai, pranešimai tarptautinėse ir nacionalinėse konferencijose, kiti darbai.

7. Rezultatų sklaidos priemonės:

Siekiant kuo platesnės rezultatų sklaidos, numatoma surengti:

- Tarptautinę mokslinę konferenciją, skirtą K. Grigo gimimo 100-mečiui (2024);
- dvi nacionalines mokslines folkloro tyrimų konferencijas: 2022 m. – skirtą Pr. Jokimaitienės 100-mečiui paminėti, 2025 m. – skirtą Lietuvių tautosakos archyvo įkūrimo 90-mečiui;
- dvi mokslines konferencijas iš ciklo „Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai“ (2023, 2026);
- seminarų ciklą „Naujausi mitologijos ir tautosakos tyrimai“ (ne mažiau kaip po 3 seminarus kasmet 2022-2026);
- seminarų ciklą „Liaudiškojo pamaldumo tyrimai“ (ne mažiau kaip po 3 seminarus kasmet 2022-2026);
- penkis prigimtinės kultūros seminarų ciklus –po vieną kasmet (2022-2026).

Bus vykdomi ir kiti programos rezultatų viešinimo darbai: knygų pristatymai, anotacijos spaudoje ir internetinėje žiniasklaidoje, viešos paskaitos, pasisakymai, interviu ir kt.

8. Programos vykdymui skirtos lėšos 3350,0 tūkst.Eur (trys milijonai trys šimtai penkiasdešimt tūkstančių eurų):

Eil. Nr.		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	Visai programai tūkst. Eur
1.	Programai skirtos lėšos	629720	629720	629720	629720	629720	3148600
2.	Leidybos darbams	-	34000	9000	10000	138000	191000
3.	Konferencijų organizavimui	500	500	4000	500	500	6000
4.	Lauko tyrimams	1600	1600	1200	-	-	4400
	Iš viso	631820	665820	643920	640220	768220	3350000

9. Programos vadovas skelbiamas instituto interneto tinklapyje www.llti.lt